

LIETUVOS RESPUBLIKOS RESTAURATORIŲ SĄJUNGA

Kodas 190685380. Klaipėdos g. 5a, LT-01117 Vilnius Tel. +370 656 55688. El. p. restauratoriusajunga.lt@gmail.com

RS20-0131; 2020-01-31, Vilnius

Lietuvos Respublikos Kultūros ministrui Mindaugui Kvietkauskui
Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos direktoriui Vidmantui Bezarusi

Žiniai:

Valstybinės kultūros paveldo komisijos pirmininkui

DĖL KLAIDINGO LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS VERTYBIŲ REGISTRO OBJEKTŲ STATUSO 2020-01-31

2019-06-03 kreipėmės į Jus dėl klaidingo Lietuvos Respublikos kultūros vertybių registro objektų, konkrečiai vargonų, statuso ir šio statuso keitimo.

Pastaruoju metu pradėta pakeisti vaizduojamosios ir taikomosios dailės kūrinių, muzikos instrumentų, ypač vargonų statusą, t.y. objektus iš saugomų kilnojamųjų kultūros vertybių registro perkelti į nekilnojamojo kultūros paveldo registrą, suteikiant jiems *vertingųjų savybių* statusą. Matyti remiamasi Kultūros paveldo departamento direktorės 2011 m. liepos 11 d. Įsakymu Nr. Į-230 DĖL NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO VERTINIMO TARYBOS AKTO FORMOS PILDYMO APRAŠO PATVIRTINIMO. Šio įsakymo 38. punkte nurodoma: *Kultūros paveldo objektui Tarybos sprendimu tapus kito kultūros paveldo objekto vertingąja savybe (taip pat teritorijoje esančia vertingąja savybe), jo teisinė apsauga, kaip pavienio ar į kompleksą įeinančio kultūros paveldo objekto, teisės aktų nustatyta tvarka naikinama.*

Tai klaidinga keliais atžvilgiais. Pirmiausia, kilnojamosios kultūros vertybės yra konkretūs medžiaginiai objektai, turintys savarankišką kultūrinę vertę. Jie negali būti įtraukti į registrą kaip kito objekto vertingosios savybės jau vien dėl to, kad *savybė nėra materialus dalykas*. Šis nurodymas prieštarauja LIETUVOS RESPUBLIKOS NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGOS ĮSTATYMO Nr. I-733 10. Straipsnio 8. punktui, pagal kurį *Jeigu kultūros paveldo objekte esančio kilnojamojo daikto, saugomo pagal Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymą, paskirtis neatsiejama nuo objekto paskirties, o daiktas su objektu yra istoriškai susijęs ir objektui suteikia papildomos reikšmės, šis daiktas Kultūros vertybių registre įrašomas kaip daiktas, esantis viena iš objekto vertingųjų savybių. Kultūros paveldo objektą skelbiant valstybės saugomu, kilnojamoji kultūros vertybė, nurodyta kaip vertingoji savybė, tampa saugoma ir šio įstatymo. Vadinasi, kilnojamas objektas (altorius, skulptūra, vargonai), įrašant juos į vertingųjų savybių tarpą, pagal šį įstatymą kilnojamuoju objektu išlieka ir dar gauna papildomą apsaugą. Nėra jokios užuominos, kad objekto teisinė apsauga būtų naikinama.*

Pakeitus Kultūros objektus į Vertingąsias savybes, ignoruojami ir kiti svarbūs teisiniai aktai:

- LR Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymas (1996 m. sausio 23 d. Nr. I-1179) , pagal kurį muzikos instrumentai (taigi, ir vargonai) yra kultūros objektai - kilnojamąsias kultūros vertybės (3 straipsnis).
- LR Nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymas (1994 m. gruodžio 22 d. Nr. I-733), pagal kurį vertingoji savybė yra kultūros paveldo objekto bruožas (o ne materialus daiktas) (2 straipsnis).
- LR Valstybinės kultūros paveldo komisijos Sprendimas dėl kultūros paveldo objektų – vargonų – apsaugos (2018 m. balandžio 27 d. Nr. S-5(6.2.-222), pagal kurį LR Kultūros ministerijai siūloma įpareigoti Kultūros paveldo departamentą prie Kultūros ministerijos vadovaujantis Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu registruoti vargonus Kultūros vertybių registre kaip kilnojamąsias kultūros vertybes.

Į Restauratorių sąjungos 2019-06-03 raštą, 2019-06-13 gavome atsakymą – *palikti galioti 2018-07-26 Darbo grupės sprendimą: pritarti galiojančiai praktikai, kai stacionarūs vargonai registruojami Kultūros vertybių registre kaip nekilnojamojo kultūros objekto (pastato) vertingoji savybė iki tol, kol bus pateiktas Kultūros ministerijos vykdomo Restauravimo tarybos audito išvados.*

Tikimės, kad auditas jau baigtas ir išvados pateiktos. Pakartotinai prašome kilnojamojo kultūros paveldo, šiuo atveju vargonų registrą tvarkyti vadovaujantis minėtais teisiniais aktais.

pagarbiai,

Restauratorių sąjungos pirmininkė - Giedrė Gajauskaitė